

**STRATEGIA DE DIGITALIZARE ȘI
SMART VILLAGE
A COMUNEI BRĂDEȘTI, JUDEȚUL HARGHITA
PENTRU CICLUL FINANCIAR 2023-2027**

CUPRINS

1. Introducere.....	3
2. Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030.....	3
3. Strategia De Dezvoltare Locală A Comunei Brădești Pe Perioada 2021-2027.....	18
4. Ce este inteligent pentru Comuna Brădești.....	22
5. Contextul digitalizării administrației publice locale.....	24
6. Strategia de digitalizare și "Smart Village"	24
7. Concluzii.....	31

1. INTRODUCERE

Brădești (în maghiară: Fenyéd) este o comună în județul Harghita, situate la est de Carpații de Vest, la întâlnirea dintre munții Harghitei și bazinul Transilvaniei, la marginea platoului vulcanic, de-a lungul drumului național 13A, între localitățile Miercurea Ciuc și Odorheiu Secuiesc și a drumului județean 138 spre Liban, Gheorgheni. Se află la o distanță de 4 km de Odorheiu Secuiesc, 60 km de Gheorgheni și la 46 km de Miercurea Ciuc. Comuna este așezată la înălțimea de 540-560 m. Este formată din satele Brădești (reședința) și Târnovița.

Numele comunei Fenyéd (Brădești în limba română) este amintită prima dată într-un document din anul 1532 – „villa Fenyed”. Chiar dacă prima menționare scrisă este relativ târzie sunt dovezi asupra faptului că aici trăia populație autohtonă și mai devreme.

Conform recensământului efectuat în 2021, populația comunei Brădești se ridică la 2.122 locuitori, în creștere față de recensământul anterior din 2011, când se înregistraseră 1.915 de locuitori (cu 207 persoane mai mult decât în 2011).

Europa trece printr-o perioadă de transformare. Criza a anulat ani de progrese economice și sociale și a pus în evidență deficiențele structurale ale economiei Europei. Obiectivul strategiei „EUROPA 2020” care se continuă și în perioada 2021-2027, este transformarea UE într-o economie inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, pentru a oferi un nivel ridicat al ocupării forței de muncă, al productivității și pentru a asigura coeziunea economică, socială și teritorială.

Prezentul document programatic este o completare a ”Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Brădești pe perioada 2021-2027”, care identifică și stabilește clar nevoia de digitalizare a localității dar și a administrației publice locale.

2. STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A ROMÂNIEI 2030

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 susține dezvoltarea României pe trei piloni principali, respectiv economic, social și de mediu. Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat. Dacă în ultimii zece ani țintele României erau stabilite în raport cu evoluția economiei mondiale și în concordanță cu politicile UE,

acum atât România, cât și UE trebuie să-și reproiecteze prioritățile pe termen mediu și lung pentru atingerea obiectivelor din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptată în cadrul Summitului Organizației Națiunilor Unite.

Aceasta este o cale sigură prin care se poate realiza un viitor mai bun generațiilor viitoare. România, alături de alte 192 de state, și-a asumat stabilirea cadrului național pentru susținerea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, care include un set de 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă și Agenda de Acțiune de la Addis-Abeba. Planul de acțiune global, pe care România alege să-l susțină în următorii ani, se adresează ameliorării sărăciei, combaterii inegalităților, in justiției sociale și protejării planetei până în anul 2030. Este un plan de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate, prin care se urmărește consolidarea unui climat de siguranță și libertate, în care „*nimeni nu va fi lăsat în urmă*”. Pornind de la ideea că beneficiile dezvoltării economice trebuie să fie mai mari decât costurile, inclusiv cele legate de conservarea și îmbunătățirea mediului, prima strategie de dezvoltare durabilă a României din 1999 a avut ca obiectiv îmbunătățirea progresivă și menținerea bunăstării populației în corelare cu cerințele folosirii raționale a resurselor naturale și ale conservării ecosistemelor. Aderarea la Uniunea Europeană în 2007 a ajustat prioritățile naționale, prin *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă. Orizonturi 2013- 2020-2030* (SNDD), aprobată de Guvernul României la 12 noiembrie 2008, vizând reducerea decalajului socio-economic față de cel al statelor membre ale Uniunii Europene. Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească în România și, prin urmare Agenda 2030, împreună cu angajamentele Uniunii Europene, ace-astă strategie este construită în jurul cetățeanului și nevoilor generațiilor viitoare. Strategia pleacă de la premisa că, dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale globale, regio-nale și naționale, inclusiv scăderea demografică. Grijă statului față de cetățean și respectul cetățeanului față de instituții, față de aproapele său, de valorile morale și diversitatea culturală și etnică vor duce la o societate durabilă.

Pe plan economic este nevoie de garantarea unei creșteri economice pe termen lung de care să beneficieze cetățenii României. Deși economia unei țări adeseori se măsoară prin cifre, care nu iau în considerare potențialul cetățeanului, transformarea economiei

într-una durabilă și competitivă necesită un nou mod de acțiune care să se centreze pe inovație, optimism și reziliența cetățenilor. O asemenea abordare va crea o cultură a antreprenoriatului în care cetățeanul se poate realiza material și aspirațional.

Sub aspect social este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii. Sporirea capitalului social – crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunităților lor.

Conștientizarea importanței mediului a crescut semnificativ în ultimii ani, atât în ceea ce privește mediul natural, cât și la cel antropic. Protejarea naturii este responsabilitatea tuturor datorită impactului biunivoc om – mediu, dar și o oportunitate a cetățenilor de a se uni într-un scop nobil, prin conștientizarea acestei responsabilități. Realizarea unui mediu antropic durabil poate fi atins prin cultivarea unui sentiment de apartenență și de comunitate, care să elimine simțul singurătății cetățeanului, factor de risc în realizarea potențialului personal și, în ultimă instanță, a funcționării comunitare. Ca membră a comunității internaționale, dar mai ales ca membră a Uniunii Europene, România are interesul de a implementa principiile dezvoltării durabile pe plan național. Strategia susține ca România să fie în 2030 o țară membră a unei Uniunii Europene puternice, în care decalajele dintre țări vor fi reduse, iar cetățenii României vor putea trăi într-o țară în care statul servește nevoile fiecărui cetățean într-un mod echitabil, eficient și cu preocupări crescute și constante pentru un mediu curat.

- Obiectivele pentru Dezvoltare Durabilă
  - Obiectivul 1: Fără sărăcie
    - Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context
  - Obiectivul 2: Foamete zero
    - Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile
  - Obiectivul 3: Sănătate și bunăstare
    - Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă
  - Obiectivul 4: Educație de calitate
    - Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți
  - Obiectivul 5: Egalitate de gen
    - Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate
  - Obiectivul 6: Apă curată și sanitație
    - Asigurarea disponibilității și gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți
  - Obiectivul 7: Energie curată și la prețuri accesibile
    - Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern
  - Obiectivul 8: Muncă decentă și creștere economică
    - Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți
  - Obiectivul 9: Industrie, inovație și infrastructură
    - Construirea unor infrastructuri reziliente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Obiectivul 10: Inegalități reduse

- Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

Obiectivul 11: Orașe și comunități durabile

- Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, re-ziliente și durabile

Obiectivul 12: Consum și producție responsabile

- Asigurarea unor modele de consum și producție durabile

Obiectivul 13: Acțiune în domeniul schimbărilor climatice

- Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor

Obiectivul 14: Viață acvatică

- Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

Obiectivul 15: Viața terestră

- Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

Obiectivul 16: Pace, justiție și instituții eficiente

- Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

Obiectivul 17: Parteneriate pentru realizarea obiectivelor

- Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Principalele provocări privind dezvoltarea urbană la nivelul Regiunii Centru sunt: extinderea necontrolată a orașelor, infrastructura tehnico-edilitară deficitară, mobilitatea urbană, tranziția digitală, spațiile verzi, zonele degradate din interior sau din jurul orașelor, creșterea polarizării sociale și lipsa soluțiilor durabile pentru comunitățile marginalizate social, atractivitatea redusă a localităților urbane mici, nivelul scăzut de cooperare între centrele urbane și UAT-urile rurale care formează zonele urbane funcționale, capacitatea instituțională deficitară la nivelul

administrațiilor publice locale, participarea scăzută a cetățenilor la procesul decizional.

Domeniul Strategic 1. Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă

Obiectiv strategic: Creșterea coeziunii teritoriale și reducerea disparităților intraregionale prin îmbunătățirea infrastructurii regionale de transport și comunicații și sprijinirea dez-voltării urbane integrate

Cooperarea teritorială la nivel microregional este considerată drept unul din pilonii principali de acțiune prin care se asigură o dezvoltare durabilă și echilibrată la nivelul unei regiuni și care contribuie la construirea unei reale coeziuni teritoriale. Există diverse tipuri de cooperare sau asociere ale unităților administrativ-teritoriale, între acestea regăsindu-se zonele metropoli-tane, GAL-urile, ADI-urile sau ITI-urile. În ce privește asocierea la nivel de microregiune, considerăm că microregiunea poate fi constituită din acele teritorii formate din mai multe unități administrativ-teritoriale urbane și rurale învecinate, cu un număr suficient de mare al populației, care au similitudini de ordin geografic, istoric și economic dar și anumite complementarități socioeconomice prin care se facilitează cooperarea între localități în vederea dezvoltării mai rapide și reciproc avantajoase a UAT-urilor implicate. În prezent, autoritățile locale din Regiunea Centru au mai puțină în ce privește cooperarea teritorială și de aceea în perioada următoare trebuie sprijinite acțiunile care vizează consolidarea capacității structurilor de guvernare la niveluri multiple, consolidarea instituțiilor cu rol în planificarea și gestionarea proceselor de dezvoltare a teritoriului și implementarea strategiilor teritoriale integrate.

Dezvoltarea echilibrată la nivel teritorial necesită o bună rețea de comunicații și o infrastructură modernă de telecomunicații.

- Priorități specifice:

P.1.1 Întărirea capacității administrative a autorităților publice locale în vederea implementării principiilor dezvoltării urbane integrate și sprijinirea cooperării la nivel microregional

P.1.2 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport regional și dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă

1.2.1 Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii regionale de transport pentru creșterea accesibilității localităților urbane și rurale la rețeaua națională de transport și la rețeaua TEN-T

1.2.2 Dezvoltarea infrastructurii TIC, în mod special a infrastructurii de bandă largă și îmbunătățirea conectivității digitale în mediul urban și cel rural

P.1.3 Consolidarea rolului și funcțiilor așezărilor urbane din Regiunea Centru ca actori importanți în asigurarea coeziunii teritoriale, sociale și a creșterii economice bazată pe cunoaștere

1.3.1 Sprijinirea mobilității urbane durabile

1.3.2 Extinderea digitalizării serviciilor administrației publice locale și implementarea de soluții SMART City

1.3.3 Creșterea coeziunii economice și sociale a orașelor prin implementarea de strategii de dezvoltare locală integrate la nivel de zone urbane marginalizate și prin sprijinirea acțiunilor de regenerare urbană

1.3.4 Revitalizarea economică și socială a orașelor mici precum și a localităților urbane monoindustriale

Domeniul strategic 2. Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare și inovare

Obiectiv strategic: Tranziția spre o economie regională bazată pe cunoaștere prin modernizarea tehnologică și digitalizarea întreprinderilor, intensificarea cooperării economice și prin creșterea contribuției cercetării–dezvoltării–inovării la dezvoltarea economică a Regiunii Centru

Structura economică a Regiunii Centru a suferit modificări substanțiale în ultimii 15-20 ani. Ponderile unor sectoare economice de bază, precum agricultura, industria

extractivă, industria prelucrătoare grea s-a redus mult, crescând în schimb ponderea altor ramuri economice și a celor din sectorul terțiar, în particular. Procesul nu este încheiat, fiind de așteptat ca această evoluție să continue și în următorii ani.

Economia Regiunii Centru păstrează încă un profil industrial vizibil ce poate fi evidențiat atât prin contribuția relativ ridicată a industriei la formarea produsului intern brut cât și prin ponderea semnificativă a populației ocupate în sectorul secundar al economiei. În prezent, pilonii industriei Regiunii Centru sunt industria auto, industria alimentară și a băuturilor, industria confecțiilor textile, a pielărie și încălțăminte, prelucrarea lemnului și fabricarea mobilei.

Sectorul serviciilor are o contribuție importantă la formarea produsului intern brut regional, având o dezvoltare semnificativă în ultimii ani. Domeniile care au înregistrat cele mai mari creșteri sunt transporturile (în special transporturile rutiere și cele aeriene), telecomunicațiile, sectorul financiar-bancar și de asigurări. Turismul a înregistrat un progres notabil pe anumite segmente, cum ar fi agroturismul, contribuind la valorificarea importantului potențial turistic al regiunii.

Primul factor de creștere a PIB/locuitor este productivitatea muncii, factor intensiv prin excelență. Comparativ cu nivelul mediu din Uniunea Europeană, productivitatea muncii din Regiunea Centru atinge, în 2017, aproximativ 60% din acesta. Un rol important în dezvoltarea economică a regiunii l-au avut investițiile străine directe (I.S.D.), iar conform datelor Băncii Naționale a României, soldul acestora la nivelul Regiunii Centru s-a ridicat, la finele anului 2018, la 7,331 miliarde euro (9,0% din totalul ISD din România), ceea ce plasează Regiunea Centru pe poziția a doua, după Regiunea București-Ilfov în ce privește totalul investițiilor străine atrase. Activitățile industriale spre care s-au îndreptat cele mai importante investiții sunt industria auto, industria ușoară, industria de prelucrare a lemnului, industria alimentară, industria materialelor de construcții.

O altă evoluție semnificativă în ultimii ani este continuarea tendinței de polarizare economică la nivel regional. Gradul de coeziune economică se menține scăzut, această situație regăsindu-se și la nivelul întregii țări. Semnificativ în acest sens este raportul de 1,8 înregistrat în anul 2017 între județul cu cel mai ridicat nivel al PIB/locuitor și județul cu cel mai scăzut nivel al PIB/locuitor din Regiunea Centru. Un proces economic relativ recent este apariția clusterelor economice. În viziunea multor experți

economici și oameni de afaceri, bazată și pe experiența altor economii europene, clusterelor pot impulsiona dezvoltarea economică și pot aduce o valoare adăugată mai mare. Până în prezent, în Regiunea Centru s-au format mai multe cluster în domeniile prelucrării lemnului, al biomasei, al industriei textile, al electro-tehnicii, al prelucrărilor metalice, al industriei alimentare, iar procesul de clusterizare este de așteptat să ia amploare.

Considerată altă dată un atu al Regiunii Centru, forța de muncă nu se ridică întotdeauna la nivelul de pregătire necesar pentru o economie competitivă iar în ultimii câțiva ani, tot mai multe domenii economice din toate județele Regiunii Centru reclamă lipsa forței de muncă, în general și a celei calificate, în particular.

Dezvoltarea economică la nivel local și regional este susținută prin crearea de structuri de afaceri în cadrul cărora firmele se bucură de anumite facilități și servicii specifice. În ultimii 15-20 ani s-au pus bazele unei infrastructuri de afaceri moderne care să răspundă la cerințele specifice ale investitorilor formată din parcuri industriale și tehnologice, centre de afaceri, incubatoare de afaceri etc., însă nevoia de astfel de structuri de afaceri și nevoia de servicii specializate sunt departe de a fi acoperite.

Cercetarea autohtonă joacă încă un rol redus în dezvoltarea economică, transferul rezultatelor și aplicarea lor în economie făcându-se încet și cu dificultate. Conform celor mai recente date statistice, ponderea la nivel regional a firmelor inovatoare a scăzut în 2016 la 9,6% din total, sub valoarea indicatorului înregistrată la nivel național (13,7%). Totalul chel-tuielilor pentru cercetare-dezvoltare reprezenta în 2017 doar 0,26% din PIB-ul regional, în creștere, totuși, față de anul 2013 când s-a înregistrat o pondere de doar 0,13% din PIB-ul regional. În perioada 2014-2017, Regiunea Centru a parcurs un intens proces de elaborare a Strategiei de Specializare Inteligentă (RIS3) prin care au fost identificate domeniile și nișe cu potențial de specializare inteligentă. Acest proces s-a bazat atât pe analiza și interpretarea utilizarea datelor statistice relevante cât și pe utilizarea rezultatelor întâlnirilor de descoperire antreprenorială, reunind actori din mediul economic, actori din sfera cercetării și entități ce intermediază legătura între Cercetare și Economie. Domeniile de specializare inteligentă identificate în cursul procesului de elaborare a RIS3 sunt următoarele: industria auto și mecatronica, industria aeronautică, sectorul agro-food, industria ușoară, mediul construit sustenabil,

silvicultura și prelucrarea lemnului, IT și industriile creative, sectorul medical și farmaceutic, turismul balnear.

Priorități specifice:

P.2.1 Promovarea unui mediu de afaceri inovativ pentru o dezvoltare economică inteligentă

P.2.2 Extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri, susținerea clus-terelor și dezvoltarea rețelelor de cooperare economică

P.2.3. Susținerea sectorului regional de cercetare-dezvoltare pentru o creștere economică inteligentă

P.2.4 Creșterea gradului de internaționalizare a economiei și sectorului regional de CDI

Domeniul Strategic 3,,Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate”

Obiectiv strategic: Creșterea coeziunii sociale a Regiunii Centru prin îmbunătățirea incluziunii sociale, creșterea accesului la servicii de educație, sănătate și facilitarea integrării pe piața muncii

Priorități specifice:

P.3.1. Îmbunătățirea calității, eficacității și relevanței ofertei educaționale regionale, a serviciilor și accesului la educație la toate nivelurile

Obiectiv specific: Creșterea nivelului general de educație și îmbunătățirea calității și relevanței procesului de formare profesională

3.1.1. Reabilitarea și modernizarea infrastructurii educaționale a Regiunii Centru

3.1.2. Modernizarea infrastructurii și a procesului de educație în sistemul de învățământ profesional și tehnic

3.1.3. Sprijinirea modernizării învățământului terțiar

3.1.4. Digitalizarea educației și formării profesionale

3.1.5. Creșterea accesului la educație a grupurilor dezavantajate social

3.1.6. Stimularea participării adulților la educația continuă și dezvoltarea sistemului de învățare pe parcursul întregii vieți

P.3.2. Sprijinirea măsurilor active de ocupare și modernizarea pieței muncii

3.2.1. Sprijinirea antreprenoriatului ca măsură de creștere a ocupării

3.2.2. Sprijinirea accesului pe piața muncii a persoanelor din grupurile dezavantajate social

- 3.2.3. Stimularea intrării tinerilor pe piața muncii
- 3.2.4. Modernizarea mecanismului și diversificarea serviciilor de intermediere și plasare a forței de muncă
- 3.2.5. Dezvoltarea și modernizarea sistemului de formare profesională continuă
- 3.2.6. Încurajarea mobilității geografice a forței de muncă
- 3.2.7. Încurajarea menținerii pe piața muncii a lucrătorilor vârstnici
- P.3.3. Dezvoltarea infrastructurii, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor acordate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile
  - 3.3.1. Extinderea, construcția, reabilitarea, dezvoltarea, modernizarea și dotarea infrastructurii sociale
  - 3.3.2. Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate și a altor servicii adaptate nevoilor comunităților și persoanelor din grupuri vulnerabile
  - 3.3.3. Creșterea capacității administrației și altor structuri publice și private de a furniza servicii de calitate și adaptate nevoilor persoanelor din grupurile vulnerabile
- P.3.4. Extinderea și modernizarea infrastructurii de sănătate, creșterea accesului și îmbunătățirea serviciilor de sănătate, cercetare-dezvoltare, inovare în sănătate
  - 3.4.1. Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de sănătate de la nivel regional, județean și local
  - 3.4.2. Creșterea accesului la servicii medicale pentru persoanele vulnerabile și comunitățile marginalizate
  - 3.4.3. Digitalizare și sprijin pentru cercetare, dezvoltare, inovare în sănătate
  - 3.4.4. Creșterea capacității instituționale a administrației publice, unităților medicale și organizațiilor specializate de a răspunde nevoilor de sănătate ale populației și a dezvolta un parteneriat pentru sănătate

Domeniul Strategic 4: Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice

Obiectiv strategic: Creșterea calității vieții locuitorilor Regiunii Centru prin reducerea emisiilor de CO₂ și o mai bună gestionare a resurselor, conservarea biodiversității și creșterea adaptării la schimbările climatice

Consecințele multiple ale poluării au determinat, în ultimele decenii, ca protecția mediului să devină una dintre cele mai importante și mai serioase probleme ale umanității. Datorită dezvoltării economice, presiunea asupra capacității planetei de a

răspunde cerințelor în materie de resurse și de absorbție a poluării e în continuă creștere. Astfel, societatea trebuie să facă eforturi pentru a reduce impactul negativ exercitat de creșterea economică asupra mediului înconjurător.

Dezvoltarea durabilă, satisfacerea nevoilor prezentului fără a le compromite pe cele ale generațiilor viitoare, este un obiectiv fundamental, recunoscut prin tratate la nivel mondial. În vederea atingerii acestui obiectiv trebuie ca politicile economice, sociale și de mediu să fie abordate într-un spirit de sinergie, la toate nivelurile. În esență, dezvoltarea durabilă include protecția mediului, iar protecția mediului condiționează dezvoltarea durabilă.

Un rol determinant în domeniul protecției mediului și dezvoltării durabile l-au avut până în prezent, deciziile luate la nivel mondial în urma conferințelor Națiunilor Unite privind Mediul Înconjurător (Stockholm, 5-16 iunie 1972), Conferința Mondială a ONU pentru Mediu și Dezvoltare (Rio de Janeiro, 3-14 iunie 1992), Summitul mondial pentru dezvoltare durabilă (Johannesburg, 26 august - 4 septembrie 2002) dar și cele mai recente care au dus la încheierea Protocolului de la Kyoto (2002) și a Acordului de la Paris (2015).

Priorități specifice

P.4.1 Creșterea calității mediului înconjurător din așezările urbane și rurale din Reg. Centru

4.1.1 Infrastructura de mediu și servicii tehnico-edilitare

4.1.2 Creșterea calității mediului în zonele urbane și peri urbane precum și în zone afectate de poluare istorică

P.4.2 Creșterea eficienței utilizării energiei și a altor resurse materiale

4.2.1 Eficiența energetică în clădirile publice și rezidențiale

4.2.2 Sisteme energetice inteligente, bazate pe un consum redus de energie și creșterea utilizării SRE și combustibililor alternativi

4.2.3. Creșterea capacității actorilor din mediul public și privat de a contribui la tranziția către economia circulară

P.4.3 Protejarea și conservarea biodiversității regionale

P.4.4 Diminuarea efectelor schimbărilor climatice și prevenirea riscurilor naturale

Domeniul Strategic 5: Turism și patrimoniu cultural

Obiectiv strategic: Dezvoltarea sectorului turistic și a sectoarelor economice conexe prin valorificarea potențialului natural și antropic al Regiunii Centru și susținerea activităților culturale și recreative

Turismul este una din ramurile economice care au cunoscut cea mai rapidă expansiune în ultimele decenii. Beneficiile economice ale industriei turistice sunt multiple. Industria turistică generează un număr semnificativ de locuri de muncă, iar investițiile în acest domeniu au o durată de amortizare relativ scurtă. Economia locală, în ansamblu, beneficiază ca urmare a dezvoltării turismului. Turiștii creează o cerere suplimentară de servicii și bunuri de consum, stimulând astfel sectorul terțiar al economiei (serviciile, comerțul, industriile artizanale etc). În același timp, localitățile turistice tind să aibă o infrastructură edilitară și de servicii mai dezvoltată. Sectorul transporturilor și sectorul imobiliar sunt alte două ramuri importante care au de câștigat prin dezvoltarea turismului. Trebuie avute în vedere, de asemenea, avantajele indirecte obținute prin creșterea vizibilității și a interesului pentru acele regiuni care înregistrează un mare aflux de turiști.

Turismul rural atrage îndeosebi familiile cu copii, care caută relaxarea într-un mediu liniștit și sănătos. Pe lângă turiștii din România, de această formă de turism sunt atrași și turiștii străini interesați de cultura românească, aceasta fiind un mijloc direct de cunoaștere a civilizației tradiționale autentice. Turismul rural a înregistrat o dinamică spectaculoasă în ultimii 20 ani, numărul pensiunilor turistice și agroturistice din Regiunea Centru depășind 1600, iar cel al locurilor de cazare oferite ajungând la peste 28 000.

Turismul de afaceri s-a dezvoltat cu precădere în marile orașe și în câteva stațiuni ce oferă un înalt confort de cazare și dispun de facilitățile tehnice necesare.

Priorități specifice:

P.5.1. Conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural-istoric, valorificarea patrimoniului turistic natural și creșterea utilizării potențialului balnear

5.5.1.1 Conservarea, restaurarea și punerea în circuitul turistic a patrimoniului cultural-istoric

5.5.1.2 Protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural

5.5.1.3. Revigorarea turismului balnear și de sănătate

P.5.2. Modernizarea și extinderea infrastructurii regionale de cazare și de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice

5.2.1. Modernizarea infrastructurii regionale de cazare și dezvoltarea structurilor de primire turistică în zonele în care se înregistrează deficit de spații de cazare

5.2.2. Modernizarea, extinderea și diversificarea infrastructurii de agrement și îmbunătățirea serviciilor specifice

5.2.3. Modernizarea și extinderea infrastructurii turistice pentru tineret

5.2.4. Reabilitarea spațiilor cu destinație culturală și dezvoltarea infrastructurii culturale inovatoare

P.5.3. Susținerea turismului de nișă, dezvoltarea activităților conexe turismului și integrarea activităților turistice

5.3.1. Susținerea formelor de turism tematic și a celor de turism alternativ

5.3.2. Sprijinirea activităților de promovare și informare ale organizațiilor de management al destinației

5.3.3. Dezvoltarea activităților economice conexe turismului

P.5.4. Asigurarea forței calificate de muncă în turism

5.4.1. Atragerea și menținerea forței calificate de muncă în turism

5.4.2. Pregătirea profesională inițială și formarea profesională continuă a forței de muncă în turism

Domeniul strategic 6: Dezvoltarea rurală, agricultura și silvicultura

Obiectiv strategic: Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din Regiunea Centru prin valorificarea potențialului natural și uman al acestora

Spațiul rural al Regiunii Centru: probleme - cheie și potențial de dezvoltare

Situația demografică în zonele rurale ale Regiunii Centru: tendințe demografice inegale în plan teritorial, proces rapid de îmbătrânire demografică. Numărul populației rurale din Regiunea Centru totalizează 992 899 locuitori, reprezentând 42,6% din totalul populației regiunii la nivelul anului 2018. Cele mai ridicate procentaje ale populației rurale se înregistrează în județele Harghita și Covasna (57,8% respectiv 52,9%), iar cele mai scăzute în județele Brașov și Sibiu (29,3% respectiv 34,7%). Unul din fenomenele interesante constatate în ultimii ani este acela de „re-ruralizare”, proces determinat în principal de migrația dinspre mediul urban spre mediul rural. Acest fenomen are atât

cauze economice (creșterea costului vieții în orașe și pierderea locurilor de muncă au determinat un număr important de persoane - pensionari cu pensii mici, persoane active rămase fără un loc de muncă - să se mute în mediul rural) cât și cauze sociale (tendința tinerelor familii de a se stabili în zonele periurbane, în localități formal rurale, dar care dispun de o bună infrastructură edilitară).

Față de situația populației la nivel general, indicatorii demografici calculați numai pentru mediul rural pun în evidență anumite dezechilibre între grupele mari de vârstă: astfel, raportul de dependență demografică totală era de 56% în mediul rural comparativ cu 52% pentru ambele medii rezidențiale, iar raportul de dependență demografică a vârstnicilor: 28% în mediul rural comparativ cu 27% pentru mediile rezidențiale întrunite.

Principala caracteristică a zonelor rurale din România este dependența masivă de o singură ramură economică - agricultura. Agricultura de semi-subsistență practică în mare parte din zonele rurale ale Regiunea Centru se caracterizează prin predominanța exploatațiilor agricole de dimensiuni mici, forța de muncă îmbătrânită, ponderea scăzută a muncii mecanizate în procesul de producție și, bineînțeles, o valoare scăzută a veniturilor obținute. Pădurile reprezintă o altă resursă economică importantă, însă prin valorificarea incompletă a masei lemnoase se obțin mai puține venituri decât în majoritatea țărilor europene iar prin exploatarea într-o manieră nesustenabilă se pune în pericol dezvoltarea economică durabilă a zonelor împădurite. O situație atipică se întâlnește în comunele din preajma marilor orașe ale regiunii care beneficiază de o infrastructură edilitară relativ dezvoltată, o economie puternică și diversificată (întreprinderi industriale moderne, servicii, depozite, zone comerciale moderne), aceste localități funcționând ca o extindere de facto a orașelor propriu-zise. Regiunea Centru dispune de un potențial turistic deopotrivă bogat și divers, valorificat doar parțial în prezent. Turismul rural a înregistrat o dinamică spectaculoasă în ultimii 20 ani, numărul pensiunilor turistice și agroturistice din Regiunea Centru apropiindu-se de 1600 în anul 2018, iar cel al locurilor de cazare oferite depășind 28 000. Regiunea Centru deține 34,7% din pensiunile ag-roturistice ale României și 36% din pensiunile turistice. În prezent, zonele cu cel mai dezvoltat agroturism din Regiunea Centru sunt: Bran – Moeciu – Fundata, Mărginimea Sibiului, Zona Țării Făgărașului, Zona Arieșului superior (Albac – Gârda - Arieșeni - Avram Iancu - Vidra), Zona Săcele - Întorsura

Buzăului, Valea Hârțibaciului, Zona Făgărașului și câteva zone mai restrânse: Râmetea-Colțești, Corund - Praid, cetățile și bisericile fortificate din Podișul Târnavelor, etc.

Agricultura la nivelul Regiunii Centru: potențial agricol important, producții agricole variabile. Suprafața agricolă a Regiunii Centru este de 1900,4 mii hectare, reprezentând 55,7% din suprafața totală a regiunii și 13% din suprafața agricolă a României. După modul de folosință, structura suprafeței agricole se prezintă astfel: arabil 39,5%, pășuni 34%, fânețe 25,3%, vii și pepiniere viticole 0,5%, livezi și pepiniere pomicele 0,7%.

Parcul de tractoare și mașini agricole din Regiunea Centru număra, în anul 2018, 28 837 trac-toare agricole fizice, 22232 pluguri pentru tractor, 8047 semănători mecanice și 3253 combine autopropulsate pentru cereale, alte utilaje agricole. În anul 2018 s-au aplicat 42 940 tone îngrășăminte chimice pe o suprafață 659 312 ha, reprezentând 34,7% din suprafața agricolă a regiunii. Valoarea producției agricole a Regiunii Centru, în anul 2017, a fost de 8,34 miliarde lei, reprezentând 10,6% din valoarea producției agricole a României. Sectorul vegetal deține 56,7% din totalul producției agricole a regiunii, comparativ cu 67,8% la nivel național. Sectorul privat are o pondere covârșitoare – 98,2 % din valoarea producției agricole regionale.

Silvicultura și exploatarea forestieră: potențial economic și riscuri de ordin ecologic alimentate de exploatarea nerațională a pădurilor

Prioritățile specifice:

P.6.1. Eficientizarea sectorului agroalimentar și îmbunătățirea pregătirii profesionale a fermierilor

P. 6.2. Susținerea activităților agricole în zonele montane

P. 6.3. Valorificarea superioară, într-o manieră durabilă, a potențialului silvic regional

P.6.4. Creșterea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale

P.6.5. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare a localităților rurale

P.6.6. Dezvoltarea infrastructurii sociale, cultural-recreative și susținerea dezvoltării comunitare.

3. STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI BRĂDEȘTI PE PERIOADA 2021-2027

Strategia de dezvoltare a Comunei Brădești pentru perioada 2021– 2027 prezintă acțiunile pe care administrația locală le va iniția pentru a crea condițiile necesare

dezvoltării viitoare a Comunei Brădești și își relevă proiectele și oportunitățile pe care ni le oferă intrarea României în Uniunea Europeană. Ca parte a comunității europene, Comuna Brădești are nevoie de o viziune clară pentru a putea orienta eforturile proprii și de o strategie care să sublinieze principalele direcții de dezvoltare prin valorificarea potențialului de absorbție a finanțărilor din surse publice (europene, naționale, regionale și județene) precum și din resurse private. O asemenea viziune are în vedere principalele direcții de dezvoltare ce ar trebui urmate. Aceste direcții sunt aliniate strategiilor de dezvoltare regională și națională, dar și directivelor, valorilor și principiilor europene. Acestea trasează principalele atribute ale acțiunii noastre pentru găsirea celor mai potrivite direcții de dezvoltare care, odată implementate, vor asigura o schimbare în bine.

Strategia pentru anii 2021-2027 își propune să aducă toți factorii implicați în îndeplinirea sa, la o stare de colaborare sub aceeași viziune, pentru utilizarea cu un mai mare folos a Strategiei de Dezvoltare Locală 2021-2027, atât cu resursele proprii, cât și a celor ce pot veni din exteriorul unității administrativ-teritoriale. Pe baza strategiei se fundamentează și se justifică cererile de finanțare pentru atragerea de resurse financiare nerambursabile din diferite fonduri speciale. Suprapunerea limitelor induse de diferitele exigențe de sector, indicațiilor asupra amenajărilor teritoriale, ce provin din directivele tehnice și din indicațiile pentru dezvoltare sugerate de sistemul de finanțări conexas cu Fondurile Europene – face să devină mai delicată tema celui ce planifică și întocmește o strategie de dezvoltare. Această abordare este cu atât mai actuală, cu cât devin active noile mecanisme generate de principiul subsidiarității, respectiv de promovarea descentralizării economice și financiare și deplasarea accentului către administrația locală.

Strategia de dezvoltare locală a Comunei Brădești intenționează să confrunte caracteristicile evidente ale economiei locale, din ce în ce mai orientată spre modelul de dezvoltare integrată, cu diferitele argumente de dezvoltare prezente pe teritoriu și reprezentate de indicațiile politicilor comunitare aplicate prin utilizarea Fondurilor Europene. Strategia de dezvoltare a Comunei Brădești trebuie să aibă o coerență proprie, fondată nu numai pe respectarea urgențelor istorice, de infrastructură și de mediu, dar mai ales pe coordonarea cu direcțiile generale de dezvoltare ale județului Harghita și Regiunea Centru.

Proiectul are ca principal obiectiv elaborarea acestui document care să exprime aspirațiile de dezvoltare ale comunității, care să abordeze problemele locale, bazându-se pe potențialul local de dezvoltare. Deși este realizată pentru administrația publică locală, strategia va sta la baza inițiativelor tuturor persoanelor juridice care derulează activitate pe teritoriul Comunei Brădești.

Uniunii Europene, prin politica sa regională are propunerea de reducere a decalajelor structurale dintre regiunile Uniunii Europene, prin promovarea dezvoltării susținute pe întreg teritoriul, promovând oportunități reale. Această politică regională europeană este menită să aducă rezultate concrete pentru diminuarea diferențelor dintre diferitele regiuni de dezvoltare. În acest context realizarea unui document de planificare strategică este important pentru sumarizarea investițiilor care pot fi realizate la nivelul unei comunități cu scopul de a genera și alimenta procesele de dezvoltare economică, socială și de mediu în vederea creșterii calității vieții și a nivelului de trai.

Strategia este un instrument de planificare a obiectivelor care reflecta nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor, va oferi o viziune globală asupra dezvoltării pentru următorii ani. Perioada care va urma va însemna pentru comunitățile locale oportunitatea de a atrage numeroase alte surse de finanțare, alături de cele de la bugetul de stat. Aceste fonduri pot să aibă un impact important asupra dezvoltării comunității. Integrarea a adus cu sine reglementări în organizarea activităților din comunitate și pe de altă parte oportunități de finanțare a proiectelor de infrastructură, dezvoltare instituțională, îmbunătățirea căilor de comunicare, mediu, infrastructură socială și educațională, etc. În perspectiva accesării Fondurilor Structurale de la Uniunea Europeană se impune ca o condiție creșterea eficienței actului administrativ prin planificarea acțiunilor și prin structurarea obiectivelor propuse în proiecte.

Analiza realităților și evoluțiilor la nivel zonal, regional, național și european arată fără dubiu că supraviețuirea și dezvoltarea colectivităților locale, mai ales ale celor mici și medii cum este și cazul Comunei Brădești, depinde aproape exclusiv și în egală măsură de capacitatea Primăriei și a Consiliului Local:

- de a înțelege contextele economic, legislativ și cel privind fenomenului de globalizare;
- de a identifica obiectivele și prioritățile de acțiune și dezvoltare;
- de a implementa proiecte concrete și de a angaja reformele necesare;

- de a atrage și a motiva societatea civilă;
- de a reabilita și a dezvolta infrastructurile publice;
- de a crea un cadru instituțional și un mediu de afaceri stimulant pentru întreprinzătorii și investitorii privați;
- de a proteja și a valoriza mediul și resursele locale și zonale;
- de a amenaja spațiul comunitar;
- de a se integra în structuri asociative intercomunitare (între consilii locale limitrofe).

Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală și micro-regională reprezintă unul din pașii cei mai importanți care susțin procesele de dezvoltare locală și micro-regională. În esență, acest tip de strategie clarifică pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității. Strategiile de dezvoltare locală sunt caracterizate de cel puțin șapte trăsături care le recomandă managerilor de la nivel local responsabili cu acest domeniu.

Cele șapte caracteristici ale strategiilor sunt următoarele:

- imagine asupra viitorului
- creativitate
- flexibilitate
- activitate
- create pentru acțiune
- orientare spre schimbare
- orientare spre un câștig durabil.

Prin prima caracteristică se înțelege că strategia este elaborată având în vedere viitorul regiunii pentru care aceasta este destinată. Astfel, strategia este parte a gândirii pe termen lung asupra viitorului regiunii în cauză. Creativitatea vizează faptul că prin intermediul strategiei sunt prezentate alternativele, posibilele scenarii de dezvoltare gândite astfel încât să se ia în considerare cât mai mult din potențialul de dezvoltare al regiunii. Caracterul flexibil al strategiilor de dezvoltare locală vine în sprijinul faptului că acestea avantajează sisteme care se adaptează în permanență condițiilor externe și modificării situației interne. O strategie nu doar reacționează la schimbări, prin faptul că ia în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai regiunii țintă, dar conține și elemente proactive, construind posibile planuri și programe ce urmează

a fi aplicate pentru diferite situații ce ar apărea pe parcurs. Principiul acțiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă de programe, a căror aplicare implică acțiuni concrete direcționată spre îmbunătățirea situației regiunii țintă. Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local. O ultimă caracteristică ar fi aceea că scopul planificării strategice este orientat spre atingerea unei dezvoltări durabile. Conceptul dezvoltare durabilă a devenit tot mai important în ultimii ani o dată cu evaluările finale realizate pentru multe programe internaționale orientate spre susținerea dezvoltării locale. Au existat multe situații în care, odată cu încheierea acordării ajutorului internațional, comunitățile care au constituit grupul țintă ale acestor programe nu au reușit, în multe cazuri, să-și mențină nivelul de dezvoltare atins deja, necum să înregistreze o creștere. În consecință, dezvoltarea durabilă a devenit o componentă importantă a strategiilor de dezvoltare locală și regională, iar programele de dezvoltare locală propuse finanțatorilor internaționali sunt evaluate în funcție și de această caracteristică.

4. CE ESTE INTELIGENT PENTRU COMUNA BRĂDEȘTI

Conceptul de „sat” variază foarte mult de la o țară la alta. Termenul „sat inteligent” a fost mult „criticat” pentru că nu este potrivit pentru anumite tipuri de comunități rurale (de exemplu, orașele rurale).

În interpretarea noastră, „sat inteligent” este un termen simbolic, ceea ce înseamnă că satul nu trebuie să fie luat literal, mai degrabă ca un concept cuprinzător al comunităților rurale sau comunităților locale care se confruntă cu provocările rurale. În acest context, nu există limitări stabilite în ceea ce privește dimensiunea satului sau tipul de regiune în care ar trebui să fie amplasat.

Consiliul Local Brădești a decis, treptat și în etape, să facă pasul spre localități smart și satele Brădești și Târnovița să devină sate inteligente. Pași spre digitalizarea serviciilor publice și spre soluții inteligente se fac de câțiva ani și aceste măsuri au fost extrem de bine primite de către cetățeni, dovedindu-și importanța și eficiența.

Satele inteligente au ca punct de plecare resursa umană: locuitori din mediul rural care au inițiativa de a găsi soluții practice pentru transformarea localității lor în parteneriat cu aleșii lor locali. Iar aleșii locali din UAT Comuna Brădești au înțeles că tehnologiile digitale sunt adaptate pentru a servi mai bine comunitatea locală.

Deși România este o societate tradiționalistă, profund conservatoare, românii sunt, totuși, mereu deschiși la nou și la evoluția tehnologică, în care nu văd un impediment pro domo. De altfel, evoluția tehnologică a fost rapid adoptată de cetățeni care au devenit tot mai digitalizați și, de ce nu, smart în privința aplicațiilor și a tehnologiilor pe care le folosesc. Cu siguranță este vizibilă, în acest domeniu și discrepanța dintre cetățenii din mediile urbane, mai ales cei din orașele mijlocii și mari (municipiile) și locuitorii zonei rurale a României. Dar tocmai aceste discrepanțe îi fac pe aceștia din urmă să adere și să prețuiască valorile unei dezvoltări durabile a zonei în care locuiesc, să caute beneficiile digitalizării, mai ales atunci când vine vorba de calitatea serviciilor administrative și de economia de timp și chiar să adopte o gândire favorabilă deviceurilor inteligente. Mai mult, chiar și cetățenii din mediul rural încep să înțeleagă avantajele aduse de digitalizare în administrația publică și să le ceară responsabililor locali adoptarea a cât mai multor servicii publice smart în relația cu cetățeanul.

În România, chiar dacă în ultimii ani se observă o evoluție în utilizarea instrumentelor de e-guvernare, domeniul serviciilor publice electronice rămâne insuficient dezvoltat, așa cum reiese în mod obiectiv din diversele clasamente internaționale care utilizează criterii clare de evaluare a maturității acestui domeniu. Așadar, principala problemă care definește cel mai bine la nivel general, național, situația privind e-guvernarea, este reprezentată de: insuficienta dezvoltare în România a serviciilor publice electronice. Această problemă care afectează întreaga populație a țării, deopotrivă mediul public și mediul privat, poziționează țara, în ciuda evoluțiilor înregistrate, încă în partea de jos a clasamentelor internaționale relevante domeniului.

Pentru Comuna Brădești sat inteligent presupune implementarea tehnologiilor și instrumentelor specifice unui sat inteligent, în vederea eficientizării energetice și utilizării tehnologiilor de ultimă oră pentru creșterea bunăstării și revigorarea economică a zonelor rurale.

„Zonele rurale, în care locuiesc peste 50% din cetățenii U.E., reprezintă inima economiei noastre. Diversitatea peisajului, a culturii și a patrimoniului constituie una

dintre caracteristicile cele mai definitorii și mai remarcabile ale Europei. Aceasta reprezintă o parte esențială a identității și a potențialului nostru economic.

6. CONTEXTUL DIGITALIZĂRII ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Contextul Internațional

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015. Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” reprezintă documentul politic asumat de statele membre ale UE privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Prin această strategie, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD.

Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Comisia Europeană – Digital Single Market, prezintă „smart city/village” ca pe o comunitate în care rețelele și serviciile tradiționale devin mai eficiente prin utilizarea tehnologiilor digitale și de telecomunicații, în beneficiul cetățenilor și mediului de afaceri. O altă definiție comună spune că „o localitate Smart, este cea care integrează tehnologiile informației și comunicațiilor pentru utilizarea eficientă a resurselor și infrastructurilor în scopul asigurării necesităților cetățenilor săi”.

5. STRATEGIA DE DIGITALIZARE ȘI ”SMART VILLAGE”

Transformarea digitală reprezintă una dintre direcțiile prioritare de dezvoltare la nivel european și național. Conceptul de „Smart Village” presupune valorificarea tehnologiilor digitale și inovative pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor din mediul rural, creșterea atractivității localităților și stimularea dezvoltării economice sustenabile.

Elaborarea prezentei Strategii de digitalizare și Smart Village vine în contextul obiectivelor de politici publice ale Comisiei Europene pentru cadrul financiar 2023-2027 și a angajamentelor de digitalizare, protecția mediului și smart city adoptate de către România dar și a prevederilor legale în vigoare.

"Ne vom prețui și conserva zonele rurale și vom investi în viitorul lor!" - Ursula von der Leyen, Președintele Comisiei Europene.

Confruntarea cu pandemia de coronavirus a adus în elaborarea politicilor publice termenul de reziliență iar politica publică a Comisiei Europene pentru reziliență a Uniunii Europene se folosesc foarte des termeni ca digitalizare și verde. Astfel că, automat și autoritățile locale și-au îndreptat privirea spre termeni precum "Smart City" respectiv "Smart Village" ("comunități inteligente") și "localitate verde" ("green city"), ca piloni principali ai rezilienței în fața provocărilor de orice formă.

Noțiunea de Smart Village este atât parte a strategiei europene de digitalizare și a Programului "Europa Digitală" cât și a programului "Politica Agrară Comună" prima concentrându-se pe caracteristica smart și digitalizarea administrației iar cea din urmă pe caracteristica Village și dezvoltarea comunităților rurale, dezvoltare care este, în zilele noastre, condiționată de digitalizare și TIC.

Conceptul de sat inteligent își propune să creeze sate europene locuibile unde oamenii să poată și să își dorească să se stabilească, deoarece inovația și soluțiile digitale le îmbunătățesc stilul de viață. Este esențial să îmbunătățim cooperarea între comunitățile, organizațiile și autoritățile din zonele rurale și urbane pentru a beneficia pe deplin de avantajele sociale, culturale și economice pe care astfel de cooperări le pot aduce.

Satele inteligente sunt comunități din mediul rural care utilizează soluții inovatoare pentru a-și îmbunătăți reziliența, bazându-se pe punctele forte și oportunitățile locale. Ele se bazează pe o abordare participativă să-și dezvolte și să-și pună în aplicare strategia de îmbunătățire a condițiilor economice, sociale și/sau de mediu, în special prin mobilizarea soluțiilor oferite de tehnologii digitale (smart). Satele inteligente beneficiază de cooperare și alianțe cu alte comunități și actori din zonele rurale și urbane. Inițierea și implementarea Strategiei de Sat inteligent (Smart Village) se poate baza pe inițiativele existente și poate fi finanțată dintr-o varietate de surse publice și private.

Comunitățile din mediul rural pot cuprinde una sau mai multe așezări umane, fără restricții privind limitele administrative sau numărul de locuitori. În ceea ce privește condițiile de eligibilitate pentru sprijin, statele membre pot utiliza definiții ale zonelor rurale, astfel cum sunt prevăzute de OCDE, EUROSTAT sau alte definiții.

O abordare participativă înseamnă o participare activă a comunității locale la elaborarea și luarea deciziilor privind strategia satului inteligent. În faza de implementare, abordarea participativă va asigura că nevoile de consolidare a capacităților și de formare a oamenilor sunt abordate în mod corespunzător.

Tehnologii digitale includ, de exemplu, tehnologiile informației și comunicațiilor, exploatarea datelor mari sau inovațiile legate de utilizarea Internetului obiectelor. Acestea acționează ca o pârghie pentru a permite satelor inteligente să devină mai agile, să își folosească mai bine resursele și să îmbunătățească atractivitatea zonelor rurale și calitatea vieții rezidenților din mediul rural. Utilizarea tehnologiilor digitale nu este o condiție prealabilă pentru a deveni un Smart Village.

Semnificația cuvântului „inteligent” este, de asemenea, mult dezbătută, printre altele, cât de mult ar trebui să se concentreze asupra inovației digitale sau a altor tipuri (în special) sociale.

Conexiunile rapide la rețea și posibilitățile de telecommuting deschid posibilități care sunt deja parțial utilizate, dar care ar putea fi utilizate și comercializate în moduri noi. Serviciile digitale ar putea oferi noi modalități eficiente de cooperare și de partajare deschisă a informațiilor atât în cadrul comunității, cât și cu vizitatorii și organismele externe.

Guvernanța publică în era digitală presupune adoptarea a trei tipuri de abordări principale: reintegrare, holism și digitalizare.

Reintegrarea presupune corelarea și integrarea unitară a serviciilor publice pentru cetățeni, integrarea tehnologiilor și a serviciilor externalizate (un bun exemplu fiind aplicația de reciclare de la Supercom), utilizarea serviciilor comune și simplificarea procesului de livrare a serviciilor publice către cetățeni.

Abordarea holistică presupune reorganizarea serviciilor plecând de la centrarea acestora pe cetățeni și livrarea unui serviciu unic de tip „one-stop shop” care să permită integrarea simplificată a serviciilor într-un singur loc, care ar trebui să fie o platformă unică, online, a administrației publice locale.

Strategia Smart Village are menirea să răspundă provocărilor și nevoilor teritoriului, bazându-se pe punctele forte și atuurile locale. Strategia trebuie să determine obiective pe termen scurt, mediu și lung. Progresul trebuie să fie măsurabil prin intermediul indicatorilor de performanță care vor fi stabiliți într-o foaie de parcurs.

Deși în foarte mare măsură prestarea serviciilor publice în România se asigură prin verificarea unor date care provin de la diferite autorități sau instituții publice, în acest moment interoperabilitatea sistemelor, atunci când are loc, se face punct la punct, existând chiar sisteme vechi care sunt complet izolate (fiind vechi ele nu sunt concepute să fie interoperabile).

La rândul ei, această situație este justificată nu doar de dificultăți tehnice în asigurarea interoperabilității, dar și de calitatea scăzută și caracterul incomplet al unor registre de date, alături de reticenta angajaților administrației publice de a-și baza diverse rezoluții pe verificările în sistemele IT în defavoarea clasicele documente semnate olograf și ștampilate.

În România, majoritatea oamenilor expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială locuiesc în zonele rurale. Dar sărăcia în mediul rural se prezintă sub multe forme, de la sărăcia din satele mici și cele cu populație îmbătrânită până la comunități caracterizate prin capital uman scăzut, printr-o slabă ocupare formală a forței de muncă și prin locuințe improprii. Ce tipuri de intervenție s-au aplicat în cadrul Uniunii Europene pentru a îmbunătăți viețile oamenilor care trăiesc în aceste zone?

Una dintre abordările CE pentru îmbunătățirea vieții în aceste comunități rurale este recomandarea implementării strategiei de smart village. Majoritatea satelor românești au între 100 și 2.000 de locuitori. La o extremă, satele mici (cele cu mai puțin de 500 de locuitori) și, în special, satele foarte mici (cele cu mai puțin de 200 de locuitori) sunt cele mai dezavantajate, în particular cele care au populația îmbătrânită și/sau cele care sunt situate în zone izolate. La cealaltă extremă, satele mari (cele cu mai mult de 2.000 de locuitori) tind să fie cele mai dezvoltate. La recensământul din 2021 se înregistra în comuna Brădești o populație de 2122 de locuitori.

Digitalizarea presupune definirea, dezvoltarea și implementarea unor medii și instrumente digitale cu impact strategic, combinate cu automatizarea proceselor, utilizarea inteligentă a datelor și informațiilor, precum și noi experiențe sociale în mediul online pentru cetățeni. Centralismul instituțional favorizează într-o anumită

măsură caracteristicile descrise anterior, însă acestea sunt cel mai bine puse în valoare prin digitalizare.

Începând cu anii 2000, un nou model de management centrat pe tehnologii digitale a început să fie adoptat de instituții din întreaga lume. Tranziția de la New Public Management spre modelele de guvernare digitală nu este o schimbare rudimentară, ci, mai degrabă, o schimbare radicală care promovează modernizarea societății, toate acestea devenind posibile prin dezvoltarea tehnologiilor Internet și a imersiunii contactului cu comunitatea în spațiul electronic digital.

Noile orientări de politică publică ale Comisiei Europene, centrate pe digitalizare și verde, au demarat autoritățile regionale și județene să pună accent pe accelerarea digitalizării și pe transformarea localităților în comunități inteligente (smart), calea spre a avea un județ respectiv regiuni smart.

Comuna Brădești, își propune, prin această strategie, să adopte soluții digitale inteligente pentru:

- administrație,
- educație,
- sănătate,
- infrastructură,
- siguranță,
- mediu,
- turism și economie locală,
- creșterea siguranței circulației și siguranței publice prin supraveghere video inteligente
- promovarea energiei verzi și a soluțiilor smart pentru mediu.
- dezvoltarea turismului și culturii prin instrumente digitale.
- sprijinirea economiei locale și a agriculturii inteligente.
- servicii medicale mai accesibile prin digitalizare
- acces echitabil la educație și competențe digitale
- digitalizarea administrației publice și creșterea transparenței.
- reducerea criminalității
- monitorizarea activităților pe spații publice modernizate
- modernizarea infrastructurii digitale și extinderea conectivității

- monitorizarea carnivorelor mari
- accesibilizarea serviciilor publice pentru minoritari în limba lor maternă, conform legii
- acțiuni de dezvoltare inteligentă a satelor din UAT Brădești prin identificarea de soluții utilizând tehnologia și inovarea în vederea îmbunătățirii serviciilor publice digitale și a sistemelor locale de digitalizare, precum: dezvoltarea de aplicații cu interfețe bilingve pentru comunicarea cu cetățenii (registru agricol, plăți de taxe și impozite, etc.); consolidarea securității cibernetice la nivelul administrației locale; achiziția echipamentelor IT pentru creșterea capacității administrative și asigurarea interoperabilității; interconectarea sistemelor informatice locale cu platformele oficiale existente
- prevenirea criminalității și monitorizarea traficului rutier prin CCTV, transmitere și stocare de date, cu posibilitate de utiliza în sisteme de analiza IA
- monitorizarea carnivorelor mari în apropierea zonelor locuite, cu CCTV infraroșu cu senzor de mișcare și transmitere, stocare de date
- modernizarea și extinderea bazei sportive în satul Brădești
- achiziționare utilaje pentru înfrumusețarea comunei.

Analiza situației existente în Comuna Brădești:

- Administrație publică: nivel scăzut de digitalizare a serviciilor (interacțiune predominant fizică).
- Infrastructură digitală: acces la internet relativ bun în zona centrală, însă acoperirea în zone periferice este limitată.
- Educație: școlile au echipamente informatice, dar parțial depășite; lipsesc platforme digitale integrate.
- Sănătate: cabinet medical cu dotări reduse în digitalizare; lipsesc soluții de telemedicină.
- Siguranță publică: există o rețea de camere de supraveghere funcțională, dar cu tehnologie învechită și acoperire insuficientă.
- Mediu: iluminatul public clasic, consumator de energie; lipsesc soluții smart pentru monitorizare.

Plan de implementare

Modernizarea și extinderea rețelei de camere de supraveghere în satul Brădești pentru prevenirea criminalității și monitorizarea traficului rutier prin CCTV, transmitere și stocare de date, cu posibilitate de utiliza în sisteme de analiza IA, monitorizarea carnivorelor mari în apropierea zonelor locuite, cu CCTV infraroșu cu senzor de mișcare și transmitere, stocare de date.

Acesta va contribui la creșterea siguranței publice, la prevenirea incidentelor și la un răspuns mai rapid al autorităților.

Digitalizarea administrației, educației și sănătății: Se vor implementa soluții digitale moderne pentru eficientizarea activității administrației publice locale, a unităților școlare și a serviciilor medicale. Obiectivul este reducerea birocrăției, creșterea transparenței și îmbunătățirea accesului cetățenilor la servicii esențiale.

Modernizarea parțială a infrastructurii digitale: Vor fi modernizate echipamentele IT și rețelele de comunicații din cadrul primăriei, școlilor și altor instituții publice. Această modernizare va asigura viteze mai mari de lucru, securitate sporită și o conectivitate mai bună între instituții și cetățeni.

Modernizarea și extinderea bazei sportive din satul Brădești: Investiția va include reabilitarea terenului de sport existent, construirea unui teren de tenis. Scopul este sprijinirea activităților sportive pentru copii, tineri și comunitate, încurajând un stil de viață sănătos.

Achiziționarea de utilaje pentru înfrumusețarea comunei: Primăria va achiziționa utilaje și echipamente pentru întreținerea spațiilor verzi, a șanțurilor și a zonelor publice. Astfel, comuna va deveni mai curată și mai prietenoasă pentru locuitori și vizitatori.

Digitalizarea arhivei primăriei: Documentele vechi și actuale ale administrației vor fi scanate și arhivate digital. Aceasta va permite un acces rapid și

sigur la informații, reducând riscul pierderii documentelor și îmbunătățind gestionarea patrimoniului informațional.

Implementarea serviciilor de telemedicină pentru consultații online: Cetățenii vor putea beneficia de consultații medicale la distanță prin platforme digitale securizate. Aceasta va reduce timpul de așteptare, va facilita accesul la specialiști și va sprijini comunitățile izolate sau persoanele cu mobilitate redusă.

Extinderea completă a infrastructurii inteligente (energie, mediu, turism): Se va dezvolta o infrastructură digitală inteligentă pentru gestionarea eficientă a energiei, monitorizarea mediului și promovarea turismului local. Soluțiile inteligente vor permite colectarea de date în timp real și optimizarea resurselor.

Agricultură digitală și dezvoltarea platformei de economie locală: Fermierii vor avea acces la aplicații și platforme digitale pentru gestionarea culturilor, prognoze meteo, vânzarea produselor locale și conectarea cu piețele regionale. Aceasta va stimula economia locală și modernizarea agriculturii.

Consolidarea hub-ului digital și a serviciilor comunitare inteligente: Se va crea un centru digital comunitar dotat cu echipamente moderne, acces la internet rapid și servicii de informare. Hub-ul va susține educația digitală, activitățile culturale și participarea civică.

Zone cu Wi-Fi public gratuit: Accesul gratuit la internet în spațiile publice va facilita comunicarea, studiul, activitățile culturale.

6. CONCLUZII

Strategia de Digitalizare și Smart Village a Comunei Brădești pentru perioada 2025–2030 reprezintă un plan ambițios și realist de modernizare a localității. Prin investiții în tehnologie, infrastructură digitală și soluții inteligente, comuna își va consolida statutul de comunitate sigură, inovativă și atractivă, pregătită pentru viitorul digital și pentru dezvoltare sustenabilă.

STRATEGIA DE DIGITALIZARE ȘI SMART VILLAGE A COMUNEI BRĂDEȘTI,
JUDEȚUL HARGHITA PENTRU CICLUL FINANCIAR 2023-2027

Comuna va deveni mai transparentă și eficientă prin digitalizare, mai sigură prin sisteme inteligente, mai sustenabilă prin energie verde, mai atractivă pentru tineri, turiști și investitori.